

ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՀՀ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ «ՊԱՏՄԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ
ԱՐԳԵԼՈՑ-ԹԱՆԳԱՐԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ
ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ» ՊՈԱԿ
ԱՐՅԱԽԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

**ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀԻ
ՊԱՏՄԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ
ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆԸ
Միջազգային գիտաժողովի ծրագիր**

*2012 թ. հունիսի 24 - հուլիսի 01
Երևան-Ստեփանակերտ*

**NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF ARMENIA
YEREVAN STATE UNIVERSITY
“SERVICE FOR THE PROTECTION OF HISTORICAL ENVIRONMENT
AND
CULTURAL MUSEUM-RESERVATIONS” NSCO OF THE MINISTRY OF
CULTURE OF RA
ARTSAKH STATE UNIVERSITY**

**THE HISTORICAL-CULTURAL
HERITAGE
OF THE ARMENIAN HIGHLAND**
Program of the International Conference

*June 24 - July 01, 2012
Yerevan- Stepanakert*

**NATIONAL ACADEMY OF SCIENCES OF THE REPUBLIC OF
ARMENIA**

YEREVAN STATE UNIVERSITY

**“SERVICE FOR THE PROTECTION OF HISTORICAL
ENVIRONMENT AND
CULTURAL MUSEUM-RESERVATIONS” NSCO OF THE
MINISTRY OF CULTURE OF RA**

ARTSAKH STATE UNIVERSITY

THE HISTORICAL-CULTURAL HERITAGE OF THE ARMENIAN HIGHLAND

**Program of the International
Conference**

*June 24 - July 01, 2012
Yerevan- Stepanakert*

**ՀՀ ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱԴԵՄԻԱ
ԵՐԵՎԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ**

**ՀՀ ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ
«ՊԱՏՄԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԱՐԳԵԼՈՑ-ԹԱՆԳԱՐԱՆՆԵՐԻ
ԵՎ ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՄԻՋԱՎԱՅՐԻ ՊԱՀՊԱՆՈՒԹՅԱՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ» ՊՈԱԿ**

ԱՐՑԱԽԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

**ՀԱՅԿԱԿԱՆ
ԼԵՌՆԱՇԽԱՐՀԻ
ՊԱՏՄԱՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ
ԺԱՌԱՆԳՈՒԹՅՈՒՆԸ**

Միջազգային գիտաժողովի ծրագիր

*2012 թ. հունիսի 24 - հուլիսի 01
Երևան-Ստեփանակերտ*

Միջազգային գիտաժողովի կազմակերպմանն
աջակցել է մարդկային ռեսուրսների զարգացման
«Փյունիկ» բարեգործական հիմնադրամը

The organization of the International Conference is promoted by
“Pyunik” Human Resources Development Foundation

Կազմակերպչական կոմիտե

Կազմկոմիտեի նախագահ՝ ՀՀ ԳԱԱ նախագահ,
ակադեմիկոս **Ռ. Մարտիրոսյան**
Կազմկոմիտեի քարտուղար՝ **Վ. Բարսեղյան**
Անդամներ՝

Վ. Բարխուդարյան

(Հայաստան)

Ս. Դադայան (ԼՂՀ)

Ժ. Դեդեյան (Ֆրանսիա)

Ս. Դեշամ (Ֆրանսիա)

Ու. Զայդլ (Ավստրիա)

Վ. Խաչատրյան (ԼՂՀ)

Մ. Հասրաթյան

(Հայաստան)

Բ. Հարոնթյունյան

(Հայաստան)

Ռ. Հովհաննիսյան (ԱՄՆ)

Ժ. Պ. Մահե (Ֆրանսիա)

Ա. Մելքոնյան

(Հայաստան)

Է. Մինասյան (Հայաստան)

Մ. Մինասյան

(Հայաստան)

Կ. Մութաֆյան

(Ֆրանսիա)

Ալ. Չուբարյան (ՌԴ)

Մ. Պիոտրովսկի (ՌԴ)

Վլ. Պողոսյան

(Հայաստան)

Մ. Սալվինի (Իտալիա)

Ա. Սիմոնյան

(Հայաստան)

Ա. Սմիթ (ԱՄՆ)

Յու. Սուվարյան

(Հայաստան)

Վ. Տատրյան (ԱՄՆ)

Ա. Տեոյան (ԱՄՆ)

Գ. Ուլուհոջյան

(Իտալիա)

Organizing Committee

Chairman of the organizing committee: The President of
the National Academy of Sciences of RA, Academician **R.
Martirosyan**

Secretary of the committee: **V. Barseghyan**

Members of the committee:

V. Barkhudaryan (Armenia)

Al. Chubaryan (Russia)

S. Dadayan (RNK)

J. Dedeyan (France)

S. Deshamps (France)

M. Minasyan (Armenia)

K. Moutafian (France)

M. Piotrovski (Russia)

Vi. Poghosyan (Armenia)

M. Salvini (Italy)

B. Harutyunyan (Armenia)
M. Hasratyan (Armenia)
R. Hovhannisian (USA)
V. Khachatryan (RNK)
J. P. Mahe (France)
A. Melqonyan (Armenia)
E. Minasyan (Armenia)

U. Seidl (Austria)
A. Simonyan (Armenia)
Yu. Suvaryan (Armenia)
A. Smith (USA)
V. Tatrian (USA)
A. Terian (USA)
G. Uluhogian (Italy)

Ծրագրային կոմիտե

Ծրագրային կոմիտեի նախագահ՝ ՀՀ ԳԱԱ հայագիտության և հասարակական գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս-քարտուղար, ակադեմիկոս **Յու. Սուվարյան**

Ծրագրային կոմիտեի գիտական քարտուղար՝ **Ա. Մելքոնյան**
Քարտուղարներ՝ **Է. Մինասյան, Ա. Փիլիպոսյան, Վ. Բալայան**
Անդամներ՝

Լ. Աբրահամյան
(Հայաստան)
Ա. Աղայան (Հայաստան)
Ա. Ավագյան
(Հայաստան)
Վ. Ավանեսյան (ԼՂՀ)
Պ. Ավետիսյան
(Հայաստան)
Ս. Զոլյան (Հայաստան)

Մ. Կարապետյան
(Հայաստան)
Հ. Պետրոսյան
(Հայաստան)
Գ. Պողոսյան
(Հայաստան)
Լ. Սարգսյան
(Հայաստան)
Վ. Սաֆարյան (ԼՂՀ)
Ռ. Սաֆրաստյան
(Հայաստան)

Programming Committee

Chairman of the programming committee: Academician-Secretary of the Division of Armenology and Social Sciences of the National Academy of Sciences of RA, Academician **Yu. Suvaryan**

Scientific secretary of the programming committee: **A. Melqonyan**

Secretaries: **E. Minasyan, A. Piliposyan, V. Balayan**

Members of the programming committee:

L. Abrahamyan (Armenia)

A. Aghasyan (Armenia)

A. Avagyan (Armenia)

V. Avanesyan (RNK)

P. Avetisyan (Armenia)

M. Karapetyan (Armenia)

H. Petrosyan (Armenia)

G. Poghosyan (Armenia)

V. Safaryan (RNK)

R. Safrastyan (Armenia)

L. Sargsyan (Armenia)

S. Zolyan (Armenia)

ք. ԵՐԵՎԱՆ

YEREVAN

25 ՀՈՒՆԻՍԻ 2012 Ք.

25 JUNE 2012

09.00 - 9.50 Մասնակիցների գրանցում (ՀՀ ԳԱԱ նախագահության շենքում)
Registration of Participants in the presidential hall of NAS RA

10.00 **Գիտաժողովի բացման խոսք`** ՀՀ ԳԱԱ նախագահ, ակադեմիկոս **Ռ. Մարտիրոսյան**
Opening speech of the Conference - The President of the National Academy of Sciences of RA, Academician **R. Martirosyan**

Ողջունի խոսք` ՀՀ վարչապետ **Տ. Սարգսյան**
ՀՀ մշակույթի նախարար **Հ.**

Պողոսյան

ՀՀ կրթության և գիտության նախարար **Ա.**

Աշոտյան

Welcome speech - Prime Minister of RA **T. Sargsyan**
Minister of Culture of RA **H. Poghosyan**
Minister of Education and Science of RA **A.**

Ashotyan

Պլենար զեկուլցում`
Plenary Report

10.30 - 11.00 **Մ. Հասրաթյան** (ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտ, Հայաստան)

Արցախի միջնադարյան ճարտարապետության նվաճումները

M. Hasratyan (National Academy of Sciences of the Republic

of Armenia, Institute of Arts, Armenia)

Achievements of the Medieval Architecture of Artsakh

11.00 - 11.30 **Սուրճի ընդմիջում**

Coffee Break

11.30 - 12.30 **ՊԼԵՆԱՐ ՉԵԿՈՒՆՈՒՄՆԵՐ`** **Plenary Reports**

ՊԼԵՆԱՐ ՆԻՍՏԻ ՆԱԽԱԳԱԽ` ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս
Յու. Սուվարյան

The presidents of the plenary session - NAS RA Academician
Yu. Suvaryan

Ա. ՄԵԼԿՈՆՅԱՆ (ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ,
Հայաստան)

*Հայ պատմագիտության հրատապ խնդիրները
Հայկական
լեռնաշխարհի պատմամշակութային
ժառանգության*

ուսումնասիրության բնագավառում

A. Melkonyan (National Academy of Sciences of the Republic of
Armenia, Institute of History, Armenia)

*The Urgent Problems of Armenian Historiography in
the Sphere
of Historical-Cultural Heritage of the Armenian
Highland*

Ա. ԱՎԱԳՅԱՆ (ԵՊՀ, Հայաստան)

*Գրականությունը որպես
պատմամշակութային և
ազգային արժեք*

A. Avagyan (Yerevan State University, Armenia)

Literature as a Historical-Cultural and National Value

13.00 - 14.45 **ՆԻՍՏԵՐ ՄԻՋԱԳՎԱՅԻՆ ԳԻՏԱԺՈՂՈՎԻ** **սեկցիաներում**

Sessions of the international conference
on sections

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

(ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի նիստերի դահլիճ)

HISTORIOLOGY AND PHILOLOGY

(Conference hall of the Institute of History of NAS RA)

ՆԻՍՏԻ ՆԱԽԱԳԱԽՈՂՆԵՐ` պատմ. գիտ. դոկտոր
Լ. Սարգսյան

բանաս. գիտ. դոկտոր **Ա. Ավագյան**
The Chairs of the Session - Doctor of Historical Sciences L. Sargsyan

Doctor of Philological Sciences **A. Avagyan**

Է. Մինասյան (ԵՊՀ, Հայաստան)

*Արցախյան ազատամարտի պատմության
ուսումնասիրության վիճակն ու հայ
պատմագիտության արդի հիմնախնդիրները*

E. Minasyan (Yerevan State University, Armenia)

*The Situation of the Study of Artsakh's Fight for
Freedom History and the Modern Problems of
Armenian Historiography*

K. Bardakjian (University of Michigan, USA)

*Armenian Historiography of the Late Medieval and
Early Modern Ages: Accomplishments and Prospects*

Պ. Չոբանյան (ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտ,
Հայաստան)

*Հայ պատմագիտության զարգացման
գերակայությունները*

P. Chobanyan (National Academy of Sciences of the Republic of
Armenia, Institute of Oriental Studies, Armenia)

*The Priorities of the Development of Armenian
Historiography*

A. Terian (Ս. Ներսես Ընծայարան, USA)

*The Beginning of Armenian Monasticism and the Primary
Sources of the Golden Age*

Ռ. Սահակյան (ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ,
Հայաստան)

*1915 թ. արևմտահայ ինքնապաշտպանական
կռիվների խեղաթյուրումը թուրքական
պատմագրության կողմից*

R. Sahakyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia,
Institute of History, Armenia)

*The 1915 Western Armenian Self-Defence Struggles'
Falsification by Turkish Historiography*

Ա. Մարտիրոսյան (ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ,
Հայաստան)

*Թուրքական ժխտողականությունը և հայոց
ցեղասպանության դատապարտման ու
հատուցման նոր ռազմավարության
անհրաժեշտությունը*

A. Marukhyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia,
Institute of History, Armenia)

*The Turkish Denial and the Necessity of New Strategy
of the Condemnation and Retribution of the
Armenian Genocide*

Ա. Պետրոսյան (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր.ինստիտուտ, Հայաստան)

Հայ ցեղանունը

A. Petrosyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)
Ethnonym Hay

Արդյունքների ամփոփում
Summary of the results

**ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱԶԳԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
(ՀՀ ԳԱԱ նախագահության նիստերի դահլիճ)**

**ARCHAEOLOGY AND ETHNOGRAPHY
(The presidential hall of NAS RA)**

Նիստի նախագահողներ` պատմ. գիտ. թեկնածու

Պ. Ավետիսյան

պատմ. գիտ. դոկտոր **Հ. Ավետիսյան**

The chairs of the session - Candidate of Historical Sciences **P. Avetisyan**

Doctor of Historical Sciences **H. Avetisyan**

В. Любин, Е. Беляева (Институт истории материальной культуры РАН, РФ)

*Открытие древнейших
раннепалеолитических памятников на
севере Армянского нагорья (Армения)*

V. Lyubin, Y. Belyaeva (The Institute for the History of Material Culture of the Russian Academy of Sciences, Russia)

*The Discovery of Ancient Early Paleolithic
Monuments in the North of the Armenian
Highland (Armenia)*

Լ. Պետրոսյան (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ, Հայաստան)

Լճաշենի դամբանադաշտը (մ.թ.ա. XXIV-XIX դ.դ.)

L. Petrosyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)

The Necropolis of Lchashen (XXIV-XIX Centuries B. C.)

Ռ. Մկրտչյան (ԵՊՀ, Հայաստան)

*Հայաստանի հնամարդարանությունը
պատմամշակութային համատեքստում և
զարգացման հեռանկարները*

R. Mkrtchyan (Yerevan State University, Armenia)

*Paleoanthropology of Armenia in Historical-Cultural
Context and Prospects of its Development*

Ա. Փիլիպոսյան (ՀՀ մշակույթի նախարարության

*«Պատմամշակութային արգելոց-թանգարանների
և պատմական միջավայրի պահպանության
ծառայություն» ՊՈԱԿ, Հայաստան)*

Հայկական լեռնաշխարհը Հին Մերձավոր Արևելքի

պատմամշակութային փոխառնչությունների
դիրտում
(մ.թ.ա. II հազ. II կես)

A. Piliposyan (Ministry of Culture of the Republic of Armenia,
“Service for the Protection of Historical Environment
and Cultural Museum-Reservations” Non-Commercial
State Organization, Armenia)
*The Armenian Highland in the Sphere of the Ancient
Near Eastern Historical-Cultural Interconnections (II
mill. B.C.)*

Ա. Գևորգյան, Ա. Բոբոխյան (ՀՀ ԳԱԱ հնագ. և ազգ.
ինստիտուտ, Հայաստան)
*Մարգահովիտ բնակավայրի
պեղումները*

A. Gevorgyan, A. Bobokhyan (National Academy of Sciences of
the Republic of Armenia, Institute of
Archaeology and Ethnography, Armenia)
The Excavations of Margahovit Residence

Ղ. Ավետիսյան (ԵՊՀ, Հայաստան)
Արամուս ամրոցի շերտագրությունը

H. Avetisyan (Yerevan State University, Armenia)
The Layer Graph of Aramus Castle

Ժ. Խաչատրյան (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ,
Հայաստան)

Արտաշատ՝ Քաղաքամայր Հայոց

Zh. Khachatryan (National Academy of Sciences of the Republic
of Armenia, Institute of Archaeology and
Ethnography, Armenia)
Artashat – the Capital of Major Armenia

Ե. Գրեկյան (Խ. Աբովյանի անվ. հայկական պետական
մանկավարժական համալսարան, Հայաստան)
*Միաստվածության ակունքներում. (Աշշուր և
Խալդի աստվածների պաշտամունքից մինչև
Քրիստոս)*

Y. Grekyan (Armenian State Pedagogical University after Kh.
Abovyan, National Academy of Sciences of the Republic
of Armenia, Armenia)
*In the Roots of Monotheism (from the Worship of the
Gods Aššur and Haldi to Christ)*

Արդյունքների ամփոփում Summary of the results

ԱՐՎԵՍ ԵՎ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
(ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի ընթերցարահ)

ART AND ARCHITECTURE
(Reading hall of the Institute of History of NAS RA)

Նիստի նախագահողներ` ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ
Մ. Հասրաթյան
արվեստագիտության դոկտոր **Ա. Աղասյան**
Chairs of the Session - Corresponding member of NAS RA **M. Hasratyan**
Doctor of Arts **A. Aghasyan**

Ա. Աղասյան (ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտ, Հայաստան)
Հայ քանդակագործները Օսմանյան կայսրության մեջ

A. Aghasyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Arts, Armenia)
Armenian Sculptors in the Ottoman Empire

Դ. Բերթմենյան (ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտ, Հայաստան)

Հայկական պատմական հուշարձանների համակարգչային եռաչափ վերակազմության հարցի շուրջ. Ներքին Վարազավանքի վերակազմությունը

D. Kertmenjian (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Arts, Armenia)
About 3-Dimensional Reconstruction of Armenian Historical Complexes: The Reconstruction of Nerkin Varagavank

Ա. Գրիգորյան (Ճարտարապետության ազգային թանգարան-ինստիտուտ, Հայաստան)
Հայկական լեռնաշխարհի ճարտարապետական նախատիպերի գուլգահեռների համեմատական վերլուծությունը

A. Grigoryan (National Museum-Institute of Architecture, Armenia)

The Comparative Analyze of the Parallels of the Armenian Highland's Architectural Prototypes

Մ. Шукуров (Институт Востоковедения РАН), **А. Казарян**
(Российская академия архитектуры и строительных наук)

*Идея Ирано-Армянской архитектурной общности.
Аспекты проблемы*

- Sh. Shukurov** (The Institute of Oriental Studies of the Russian Academy of Sciences), **A. Kazaryan** (Russian Academy of Architecture and Construction Sciences)
The Idea of the Iranian – Armenian Architectural Community. Aspects of the Problem
- В. Плужников** (Российский научно-исследовательский институт культурного и природного наследия имени Д. С. Лихачёва, РФ)
Русские лепестковые церкви –конвергентный аналог центрических храмов Древнего Закавказья
- V. Pluzhnikov** (Russian Scientific Research Institute of Cultural and Natural Heritage after D.C. Lighachov, Heritage Institute of the Ministry of Culture of the Federation of Russia)
Russian Petal-Centric Churches - Convergent Analogy of the Centric Temples of Ancient Caucasus
- A. Иванов** (Российский институт культурологии, РФ)
Ереван: genius loci и сохранение градостроительного наследия
- A. Ivanov** (Russian Institute for Cultural Research, Russia)
Yerevan: Genius Loci and Conservation of Urban Heritage
- М. Гаспарян** (Центр профессиональной подготовки оценщиков [Московского финансово-промышленного университета «Синергия»](#), РФ)
Экономическая оценка историко-культурного наследия Армянского нагорья
- M. Gasparyan** (Center of Professional Retraining of Appraisers of the Moscow Financial and Industrial University "Sinergiya", Russia)
Economic Assessment of Historical-Cultural Heritage of the Armenian Highland

Արդյունքների ամփոփում **Summary of the results**

26 ՀՈՒՆԻՍԻ 2012 թ.
26 JUNE 2012

09.30 - 14.45 Նիստեր միջազգային գիտաժողովի
սեկցիաներում
Sessions of the international conference on
sections

ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԲԱՆԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ
(ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի նիստերի դահլիճ)

HISTORIOLOGY AND PHILOLOGY
(Conference hall of the Institute of History of NAS RA)

Նիստի նախագահողներ՝ ՀՀ ԳԱԱ թղթակից անդամ **Ա. Մելքոնյան**
պատմ. գիտ. թեկնածու **Ա. Հակոբյան**
The Chairs of the Session - Corresponding member of NAS RA
A. Melqonyan
Candidate of Historical Sciences **A. Hakobyan**

Ա. Հովհաննիսյան (ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության
ինստիտուտ, Հայաստան)

Հայկական Մուշ. երեկ և այսօր

A. Hovhannisyan (National Academy of Sciences of the Republic
of Armenia, Institute of Oriental Studies, Armenia)
Armenian Mush. Yesterday and Today

Հ. Ստեփանյան (ՀՀ ԳԱԱ Արևելագիտության ինստիտուտ,
Հայաստան)

Հայերի Ներդրումն Օսմանյան Կայսրությունում

H. Stepanyan (National Academy of Sciences of the Republic of
Armenia, Institute of Oriental Studies, Armenia)

The Investment of Armenians in the Ottoman Empire

Ա. Խաչատրյան (ԵՊՀ, Հայաստան)

Անձնանունների գործածությունը

Աստվածաշնչի

Ծննդոց գրքում

A. Khachatryan (Yerevan State University, Armenia)

Operation Anthroponyms in Genesis

Ա. Երանոսյան (ԵՊՀ, Սարդարապատի հերոսամարտի
հուշահամալիր, Հայոց ազագրության և
ազատագրական պայքարի պատմության
ազգային թանգարան, Հայաստան)

Պատմական Ջավախքի Շտեա գյուղը՝ որպես
հնագույն բնակավայր

A. Yeranosyan (Yerevan State University, Memorial Complex of
Sardarapat, National Museum of Armenian
Ethnography and History
of Liberal Struggle, Armenia)
*The Village of Shtea(h) of Historical Javakhk as an
Ancient Settlement*

Ս. Պապիկյան (Հայկական էներգետիկական ակադեմիա,
Հայաստան)

*Հայաստանի էներգետիկայի զարգացման
առանձնահատկությունները մինչև 1920
թվականը*

S. Papikyan (Armenian Academy of Energetics, Armenia)
*The Peculiarities of Development of Energetics in Armenia
until 1920*

Հ. Հմայակյան (ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտ,
Հայաստան)

*Նշան Մարտիրոսյանի վաստակը խեթա-
հայկական փոխառնչությունների բնագավառում*

H. Hmayakyan (National Academy of Sciences of the Republic of
Armenia, Institute of Oriental Studies, Armenia)
*Nshan Martirosyan's (Neshan Martirosian) Merits in
the Study of Armenian-Hittite Interrelations*

Ա. Յակոբեան (ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտ,
Հայաստան)

*Բիայնական պետութեան մէջ հայ ժողովրդի
էթնոհամախմբման գործընթացի
պատմամշակութային առանձնայատկութիւնները*

A. Yakobyan (National Academy of Sciences of the Republic of
Armenia, Institute of Oriental Studies, Armenia)
*The Historical-Cultural Characteristics of Armenian
Nation's Ethnoconsolidation in the State of Biayna*

Մ. Աղաբեկյան (ՀՀ ԳԱԱ Հ. Աճառյանի անվ. լեզվի
ինստիտուտ, Հայաստան)

*Հայ-ուրարտական ստոլգաբանական
դիտարկումներ*

M. Aghabekyan (National Academy of Sciences of the Republic of
Armenia, H. Acharian Institute of Language, Armenia)
Etymological Notes on Armeno-Urartian

**11.30 - 12.00 Սուրճի ընդմիջում
Coffee Break**

Նիստի նախագահողներ՝ բանաս. գիտ. դոկտոր **Ս. Մուրադյան**
պատմ. գիտ. դոկտոր **Է. Մինասյան**
The Chairs of the Session- Doctor of Philological
Sciences **S. Muradyan**
Doctor of Historical Sciences **E. Minasyan**

Է. Դանիելյան (ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, Հայաստան)

Հայկական լեոնաշխարհի մշակութային ամբողջականությունը բնութագրող հին և միջնադարյան հայկական տեղանունների համակարգ՝ ընդդեմ թուրք-ադրբեջանական կեղծարարությունների

E. Danielyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of History, Armenia)

The System of Ancient and Medieval Armenian Toponyms Characterizing the Cultural Completeness of the Armenian Highland against the Turkish and Azerbaijani Falsifications

Կ. Թոխաթյան (ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, Հայաստան)

Հայկական Լեոնաշխարհի ժայռապատկերների քարտեզագրումը

K. Tokhatyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of History, Armenia)

The Mapping of Petroglyphs of the Armenian Highland

Գ. Վարդուհանյան (ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ)

Հին հայոց պաշտամունքային վայրերի եւ տաճարների քարտեզագրումը

G. Vardumyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of History, **Armenia**)

The Mapping of Ancient Armenian Places and Temples of Cult

Ն. Դիլբարյան (ԵՊՀ, Հայաստան)

Բնիկ և փոխառյալ տոպոնիմներն արդի Հայաստանի տեղանվանական համակարգում

N. Dilbaryan (Yerevan State University, Armenia)

Native and Borrowed Topoformants (Base-Formers) in the Toponymy of Modern Armenia

S. Միքայելյան (ՀՀ ԳԱԱ արևելագիտության ինստիտուտ, Հայաստան)

Հայաստանի Հանրապետության տարածքում արարատառ վիճակագրության արձանագրություններ

T. Mikayelyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Oriental Studies, Armenia)
Arabic Epigraphic Inscriptions on the Territory of the Republic of Armenia

Ն. Պողոսյան (ԵՊՀ, Հայաստան)

Միասնական նոր գրական հայերենը 17-18-րդ դարերում

N. Poghosyan (Yerevan State University, Armenia)
The New Common Literary Armenian Language in the 17-18th Centuries

Ա. Գալստյան (Խ. Աբովյանի անվ. ՀՊՄՀ, Հայաստան)

Գեղարվեստական վավերագրության զարգացման արդի հիմնախնդիրները

A. Galstyan (Armenian State Pedagogical University after Kh. Abovyan, Armenia)

Contemporary Problems of Development in Fiction Documentary

Խ. Հարությունյան (Մ. Մաշտոցի անվ. հին ձեռագրերի ինստիտուտ, Հայաստան)

Հայկական ձեռագիր հիշատակարանը և լեզվական քննության զարգացման հեռանկարները

Kh. Harutyunyan (Yerevan State University/Matenadaran, Armenia)

The Armenian Manuscript Colophon and the Development Perspectives of the Linguistic Study

Հ. Զաքարյան («Տաթև» գիտակրթական համալիր, ՀՊՄՀ, Հայաստան)

Հայաստանի լեզվավիճակը. ներկան և հեռանկարները

H. Zakaryan ("Tatev" Educational Complex, Armenian State Pedagogical University after Kh. Abovyan, Armenia)

Language Situation in Armenia: Present State and Perspectives

Արդյունքների ամփոփում Summary of the results

ՀՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԱԶԳԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ
(ՀՀ ԳԱԱ նախագահության նիստերի դահլիճ)

ARCHAEOLOGY AND ETHNOGRAPHY
(The presidential hall of NAS RA)

Նիստի նախագահողներ` պատմ. գիտ. դոկտոր **Ա. Փիլիպոսյան**
պատմ. գիտ. թեկնածու **Մ. Զարդարյան**
The Chairs of the Session - Doctor of Historical Sciences **A. Pilibosyan**
Candidate of Historical Sciences **M. Zardaryan**

Ն. Տիրացյան (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ, Հայաստան)
Դիակիզման ծեսը Հայաստանի տարածքում մ.թ.ա. II-I հազարամյակներում

N. Tiratsyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)
Cremation Ritual in the Territory of the Republic of Armenia during II-I millenniums B.C.

Մ. Բադալյան («Էթնոս» Գ Հ Կ, Հայաստան)
Հազինե Փիրիի ուրարտական ժայռափոր դռան սեպագիր արձանագրության շուրջ

M. Badalyan ("Ethnos" Scientific Centre of Ethno-Cultural Researches, Armenia)
On the Cuneiform Inscription of the Urartian Rock-Cut Door of Hazineh Piri

Ա. Կանեցյան (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ, Հայաստան)
Անտիկ Հայաստանի բաղնիքների շենքերի ճարտարապետության և շինարվեստի հռոմեական ակունքները

A. Kanecyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)
The Roman Roots of the Architecture and Construction of Bath-Houses of Ancient Armenia

Ի. Կարապետյան (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ, Հայաստան)
Արմավիրը դարերի քառուղիներում

- I. Karapetyan** (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)
Armavir in the Crossroads of Centuries
- Մ. Զարդարյան** (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ, Հայաստան), **Ռ. Մկրտչյան** (ԵՊՀ, Հայաստան),
Ա. Հակոբյան (Սոցիալական գիտությունների ինստիտուտ, ՌԴ)
*Դամբարանը՝ որպես կենսագրական
“վկայական” (Ույծի դամբարանների
միջգիտակարգային ուսումնասիրությունից)*
- M. Zardaryan** (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia),
R. Mkrtchyan (Yerevan State University, Armenia),
A. Hakobyan (Institute of Social Sciences, Russia)
The Mausoleum as a Biographic “Certificate” (Multi-Disciplinary Investigation of Mausoleums of Uits, Syunik)
- Ф. Тер-Мартirosов** (Институт археологии и этнографии ИАН РА, Армения)
Ервандашат и его окрестности, как историческо-природный заповедник
- A. Ter-Minasyan** (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Arts, Armenia)
The Role of Armenian Architects in the Formation of Architectural Image of City Baku
- Հ. Հակոբյան** (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ, Հայաստան)
Հին Հայաստանի բազիլիկները
- H. Hakobyan** (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)
Bagin Shrines of the Ancient Armenia
- Ն. Հակոբյան** (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ, Հայաստան)
Նորարաց հնագիտական հուշարձան Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի տարածքում
- N. Hakobyan** (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)
A Newfound Archaeological Monument at the Surroundings of the Mother See of Holy Etchmiadzin

11.30-12.00 Սուրճի ընդմիջում

Coffee Break

Նիստի նախագահողներ` պատմ. գիտ. թեկնածու

Գ. Սարգսյան

պատմ. գիտ. թեկնածու **Հ. Հակոբյան**

The Chairs of the Session - Candidate of Historical
Sciences **G. Sargsyan**

Candidate of Historical Sciences **H. Hakobyan**

Գ. Սարգսյան (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ, Հայաստան)

*«Հուշարձան» հասկացությունը և
պահպանության գործը պատմության
հղիվում է*

G. Sargsyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)

*The Concept of “Site” and the Question of Preservation in
Historical Context*

Դ. Միրիջանյան (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ, Հայաստան)

*Վաղ միջնադարյան շինարարական խեցեղենի
մի տեսակի մասին*

D. Mirijanyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)

*About a Type of the Early Medieval Constructional
Ceramic*

Ա. Բաբաջանյան (ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ, Հայաստան)

Նորահայտ հոգևոր կառույց Թեղուտում

A. Babajanyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)

A Newfound Spiritual Building in Teghut

Տ. Ալեքսանյան (ՀՀ մշակույթի նախարարության

*«Պատմամշակութային ժառանգության
գիտահետազոտական կենտրոն» ՊՈԱԿ,
Հայաստան)*

Դաշտադեմի ամրոցի պեղումները

T. Aleksanyan (Ministry of Culture of the Republic of Armenia, “Research Center of Historical and Cultural Heritage” Non-Commercial State Organization, Armenia)
The Excavation of Dashtadem Fortress

Թ. Հայրապետյան (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր.ինստիտուտ, Հայաստան)

Ղարաբաղի առակախոս Պըլ Պուղու սոցիալ-քաղաքական երգիծանքը

T. Hayrapetyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)

The Social and Political Satire of Jester Pele Pughi from Kharabak

Ս. Պողոսյան (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստիտուտ, Սարդարապատի հերոսամարտի հուշահամալիր, Հայոց ազգագրության և ազատագրական պայքարի պատմության ազգային թանգարան, Հայաստան)

Հայաստանը կնոջ պատկերով.

անձնանվանական և պատկերագրական նյութերի հիմամբ

S. Poghosyan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Memorial Complex of Sardarapat, National Museum of Armenian Ethnography and History of Liberal Struggle, Armenia)

Armenia in a Woman’s Shape /on the Basis of Onomastical and Figurative Materials/

Կ. Բազեյան (Հոլի. Շարամբեյանի անվ. ժողովրդական ստեղծագործության կենտրոն, Հայաստան)
Ժողովրդական արվեստի տեղն ու դերը հայոց մշակութային ժառանգության մեջ

K. Bazeyan (Folk Art Center after H. Sharambeyan, Armenia)
The Place and Role of Folk Art in Armenian Cultural Heritage

Դ. Պողոսյան (ՀՀ մշակույթի նախարարության «Պատմամշակութային արգելոց-թանգարանների և պատմական միջավայրի պահպանության ծառայություն» ՊՈԱԿ, Հայաստան)
Թանգարանային ցուցադրությունը որպես պատմամշակութային ժառանգության մեկնաբանման միջավայր ՀՀ թանգարանների գործունեության համատեքստում

D. Poghosyan (Ministry of Culture of the Republic of Armenia,
“Service for the Protection of Historical Environment
and Cultural Museum-Reservations” Non-Commercial
State Organization, Armenia)
*Museum Exposition as an Environment for
Interpretation of Historical-Cultural Heritage in the
Context of Museums' Activities of the Republic of
Armenia*

Արդյունքների ամփոփում
Summary of the results

ԱՐՎԵՍՏ ԵՎ ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
(ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտի ընթերցարահ)

ART AND ARCHITECTURE
(Reading hall of the Institute of History of NAS RA)

Նիստի նախագահողներ՝ արվեստագիտության
դոկտոր **Ա. Աղասյան**
ճարտարապետության դոկտոր **Ա. Գրիգորյան**
Chairs of the Session - Doctor of Arts
A. Aghasyan
Doctor of Architecture **A. Grigoryan**

Ա. Տեր-Մինասյան (ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտ,
Հայաստան)

*Հայ ճարտարապետների դերը Բաքու
քաղաքի ճարտարապետական կերպարի
ստեղծման գործում*

A. Ter-Minasyan (National Academy of Sciences of the Republic
of Armenia, Institute of Arts, Armenia)
*The Role of Armenian Architects in the Formation of
Architectural Image of City Baku*

Ա. Ղուլյան (ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտ, Հայաստան)
*Մելիքական ապարանքների դերն ու
նշանակությունը Արցախի պատմամշակութային
ժառանգության մեջ*

A. Ghulyan (National Academy of Sciences of the Republic of
Armenia, Institute of Arts, Armenia)
*The Role and Importance of Meliks' Palaces in the
Historical-Cultural Heritage of Artsakh*

Լ. Չուգասյան (ԵՊՀ, Հայաստան)
*Ռուսինյան արվեստանոցին վերագրվող
նկարազարդ նորահայտ պատառիկներ*

L. Chookaszian (Yerevan State University, Armenia)
*Newly Discovered Illustrated Manuscript Fragments Attributed
to Toros Roslin's Workshop*

С. Манукян (ЕГУ, Институт искусств НАН РА, Армения)
*Орнамент в системе иллюминирования армянских
рукописный Евангелий*

S. Manukyan (Yerevan State University, National Academy of
Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Arts,
Armenia)
*Ornament in the Illumination System of Armenian
Manuscript Gospels*

Լ. Микаелян (Ереванский государственный университет, Армения)

Изображения сасанидских “царственных” лент в раннехристианской скульптуре Армении.

L. Mikaelyan (Yerevan State University, Armenia)

The Images of Sasanian “Royal” Ribbons in Early Christian Sculpture of Armenia

Գ. Գրիգորյան (ԵՊՀ պատմության ֆակուլտետ, Հայաստան) «Խաչելության» պատկերագրությունը Հարություն Վաղարշապատցու փորագիր պատկերներում

G. Grigoryan (Yerevan State University, Armenia)

The Iconography of “Crucifixion” in the Woodcuts of Harutyun Vagharshapatci

S. Bortolotto, E. Ciocchini, A. Frigo, A. Garzulino, R.

Simonelli, F. Zangheri (Politecnico di Milano, Dipartimento di Progettazione dell’Architettura - DPA)

The Analysis of Direct Sources for the Preservation Project, a Case Study

К. Бальян (Международная академия архитектуры, РФ)

Национальное самовыражение армянской архитектуры. XX-нач. XXI вв. Идеология и стиль

K. Balyan (International Academy of Architecture, Russia)

National Self-Expression of Armenian Architecture XX - Early XXI Centuries: Ideology and Style

11.30 -12.00 Սուրճի ընդմիջում

Coffee Break

Նիստի նախագահողներ՝ արվեստագիտության թեկնածու

Լ. Չուգասյան

պատմ. գիտ. թեկնածու **Ն. Պիկիչյան**

Chairs of the Session - Doctor of Arts

L. Chookaszian

Candidate of Historical Sciences **H. Pikichian**

Լ. Կիրակոսյան (ԵՊՀ, Հայաստան)

Վանքասարի եկեղեցու ճարտարապետությունը և ադրբեջանական «վերականգնումը»

L. Kirakosyan (Yerevan State University, Armenia)

The Architecture of Vanqasar Church and Azerbaijanian “Reconstruction”

Ա. Այվազյան (ՀՀ մշակույթի նախարարության

«Պատմամշակութային արգելոց-թանգարանների

և պատմական միջավայրի պահպանության
ծառայություն» ՊՈԱԿ, Հայաստան)

Հայ հնաստիպ գրքի մանրանկարման մի եզակի օրինակ

A. Ayvazyan (Ministry of Culture of the Republic of Armenia,
“Service for the Protection of Historical Environment
and Cultural Museum-Reservations” Non-Commercial
State Organization, Armenia)
*A Unique Example of Miniature – Painting of Old
Armenian Book*

Ա. Ասատրյան (ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտ, Հայաստան)
*Հայ երաժիշտների ներդրումը թուրքական
երաժշտության զարգացման գործում*

A. Asatryan (National Academy of Sciences of the Republic of
Armenia,
Institute of Arts, Armenia)
*Contribution of Armenian Musicians to the Development
of Turkish Music*

Հ. Իւթիւճեան (Լոնդոնի համալսարան, Հայաստանեայց
Առաքելական Ուղղափառ Ա. Եկեղեցի, Չեխիա)
*Դէպի խազագրեալ շարակնոցի քննական
խմբագրութիւն – Տնտեսեանի տեսլականի լրումը
եւ յարակից թնճուկներ*

H. Utidjian (Czech Republic, Great Britain, Cyprus)
*Towards a Critical Edition of the Armenian
Neumatically-Notated Hymnal: the Fulfillment of
Tntesean’s Vision and Associated Conundrums*

Հ. Պիկիչյան (ըստ ՀՀ ԳԱԱ արվեստի ինստիտուտի
ծայնադարանային հավաքածուի) (ԵՊՀ, ՀՀ ԳԱԱ
արվեստի ինստիտուտ, Հայաստան)
*Երաժշտախոսքային տեքստ, կենսընթաց,
պատմություն*

H. Pikichian (Yerevan State University, National Academy of
Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Arts,
Armenia)
*Musical-Verbal Text, Everyday Life and History
(According to the Phonetic Collection of the Institute of
Arts of NAS RA)*

Ս. Վարդանյան (ԵՊՀ պատմության ֆակուլտետ, Հայաստան)
Կատարյալ անձը Հակոբ Գյուրջյանի արվեստում

S. Vardanyan (Yerevan State University, Armenia)
The Absolute Personality in Hakob Gyurjjan's Art

Ա. Մելիք-Սարգսյան (ՀՀ մշակույթի նախարարության
«Պատմամշակութային արգելոց-
թանգարանների և պատմական միջավայրի
պահպանության ծառայություն» ՊՈԱԿ,
Հայաստան)
*Գ. Գյուրջիևը՝ հայկական
պատմամշակութային ժառանգության
դեսպան*

A. Meliq-Sargsyan (Ministry of Culture of the Republic of
Armenia, “Service for the Protection of Historical
Environment and Cultural Museum-Reservations”
NCSO, Armenia)
*G. Gyurjiev – Ambassador of Armenian Historical-
Cultural Heritage*

**Արդյունքների ամփոփում
Summary of the results**

**27 ՀՈՒՆԻՍԻ 2012 թ.
27 JUNE 2012**

**Գիտաժողովի արտասահմանցի մասնակիցների և
Ստեփանակերտի նիստերի զեկուցողների մեկնումը
Երևանից Ստեփանակերտ: Ճանապարհին՝
մշակութային ծրագիր:**

**Leaving for Stepanakert from Yerevan of the foreign
Participants and the reporters of the session in
Stepanakert.
Cultural program on the way.**

**Ք. ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ
STEPANAKERT**

**28 ՀՈՒՆԻՍԻ 2012 թ.
28 JUNE 2012**

10.00 Ստեփանակերտում անցկացվող նիստերի բացում

(ԼՂՀ ազգային ժողովի նիստերի դահլիճ)

Opening the sessions in Stepanakert

(The Station hall of National Assambly of NKR)

Բացման խոսք` ՀՀ ԳԱԱ նախագահ, ակադեմիկոս **Ռ. Մարտիրոսյան**

Opening speech- The President of NAS RA, academician **R. Martirosyan**

Ողջունի խոսք` ԼՂՀ ազգային ժողովի նախագահ **Ա. Ղուկասյան**

ԼՂՀ մշակույթի նախարար **Ն.Աղաբալյան**

ԼՂՀ կառավարությանն առընթեր

գրոսաշրջության

վարչության պետ **Ս. Շահվերդյան**

Welcome speech - Chairman of the NKR National Assembly **A. Ghulyan**

Minister of Culture of NKR **N. Aghabalyan**

The Chief of the Tourizm Department at the

Goverement of NKR

S. Shahverdyan

**Պլենար զեկուլցում`
Plenary Report**

Ս. Դադայան (ԱրՊՀ ռեկտոր)

Արցախի պատմամշակութային ժառանգությունը

S. Dadayan (Artsakh State University, Nagorno Karabakh Republic)

The Historical-Cultural Heritage of Artsakh

**12.00 Գիտաժողովի նիստ Արցախի Պետական
Համալսարանում**

**Seassion of the conference in the State University
of Artsakh**

Նիստի նախագահողներ` պատմ. գիտ. դոկտոր **Լ. Սարգսյան**

բանաս. գիտ. դոկտոր **Ս. Մուրադյան**

The Chairs of the Session - Doctor of Historical Sciences **Լ. Սարգսյան**

Doctor of Philological Sciences **S. Muradyan**

- Ս. Մուրադյան** (ԵՊՀ, Հայաստան)
Արցախը Հովհաննես Շիրազի ստեղծագործության մեջ
- S. Muradyan** (Yerevan State University, Armenia)
Artsakh in the Works of Hovhannes Shiraz
- S. Laporte-Eftekharian** (GRIM - Groupe de recherche en iconographie médiévale, France)
The Combination of Tradition and Modernity in Armenian Visual Art
- И. Гаюк** (Львовская Национальная Академия искусств, Украина)
Культурное наследие армянской диаспоры в Украине: актуальные проблемы изучения и сохранения
- I. Hayuk** (The Lvov National Academy of Arts, Ukraine)
Cultural Heritage of the Armenian Diaspora in Ukraine: Actual Problems of Studying and Preservation
- Բ. Կարապետյան** («Շուշի բարեգործական հիմնադրամ», ԼՂՀ)
Վաչական Բարեպաշտ թագավորի գործունեության (484-513 թթ.) հետ կապված որոշ բացահայտումներ
- B. Karapetyan** ("Shushi" Charity Foundation, Nagorno Karabakh Republic)
Several Discoveries Made in Regard with Activities of Vachakan the Pious (484-513)

**13.00 - 13.30   Սուրճի ընդմիջում
 Coffee Break**

13.30   Նիստի նախագահողներ` պատմ. գիտ. դոկտոր
Հ. Պետրոսյան
 պատմ. գիտ. թեկնածու **Մ. Բալայան**
Chairs of the Session - Doctor of Historical Sciences **H. Petrosyan**
 Candidate of Historical Sciences **M. Balayan**

- Հ. Պետրոսյան** (ԵՊՀ մշակութաբանության ամբիոն, Հայաստան)
Մշակութային ժառանգությունը հակամարտության համատեքստում, Արցախի Տիգրանակերտ
- H. Petrosyan** (Yerevan State University, Armenia)

*The Cultural Heritage in the Context of Antagonism:
Artsakh's Tigranakert*

Ա. Ժամկոչյան, Ֆ. Բաբայան (ՀՀ ԳԱԱ հնագիտ. և ազգագր. ինստ., Հայաստան)

Դիզակի Մելիք Եգանի ապարանքը որպես պատմահնագիտական հուշարձան

A. Zhamkotchyan, F. Babayan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of Archaeology and Ethnography, Armenia)

Meliq Yegan's Palace in Dizak as a Historical-Archaeological Monument

Մ. Բալայան (Արցախի պետական պատմաերկրագիտական թանգարան, ԼՂՀ)

Արցախի պետական պատմաերկրագիտական թանգարանը որպես արցախահայության պատմամշակութային ժառանգության պահապան և նրա առանձնահատկություններն ու խնդիրները

M. Balayan (Artsakh State Historical-Geological Museum, NKR)

Artsakh State Historical-Geological Museum as a Guard of the Historical-Cultural Heritage of Artsakh's Armenians: The Peculiarities and the Problems of the Museum

Լ. Գևորգյան (ՀՀ մշակույթի նախարարության

«Պատմամշակութային արգելոց-թանգարանների և պատմական միջավայրի պահպանության ծառայություն» ՊՈԱԿ, Հայաստան)
Հայաստանում ազգագրության բացօթյա թանգարանի ստեղծման խնդրի շուրջ

L. Gevorgyan (Ministry of Culture of the Republic of Armenia, "Service for the Protection of Historical Environment and Cultural Museum-Reservations" NCSO, Armenia)
Issues of Establishment of Ethnographic Open Air Museum in Armenia

Ա. Առուստամյան (ԱրՊՀ, ԼՂՀ)

Ժողովրդագրական իրավիճակը և վերաբնակեցման քաղաքականությունը ԼՂՀ-ում (2000-2010թթ.)

A. Arustamyan (Artsakh State University, Nagorno Karabakh Republic)

The Demographic Situation and Congestion Politics in NKR (2000-2010)

**Արդյունքների ամփոփում
Summary of the results**

15.00 - 16.30 Ծաշ
Lunch

16.30 Մշակութային ծրագիր. ացելուքուն
Տիգրանակերտ:
Cultural program: Visit to **Tigranakert.**

29 ՀՈՒՆԻՍԻ 2012 Թ.
29 JUNE 2012

10.00 **Գիտաժողովի նիստի շարունակություն**
Continuation of the session of the
conference

Նիստի նախագահներ` պատմ. գիտ. դոկտոր Ռ. Սաֆրասյան
բանաս. գիտ. դոկտոր **Ս. Խանյան**
Chairs of the Session - Doctor of Historical Sciences R. Safrastyan
Doctor of Philological Sciences **S. Khanyan**

Վ. Պողոսյան (ՀՀ մշակույթի նախարարության
«Պատմամշակութային արգելոց-թանգարանների
և պատմական միջավայրի պահպանության
ծառայություն» ՊՈԱԿ, Հայաստան)
*ՀՀ պատմամշակութային արգելոց-
թանգարանների և արգելոցների համակարգային
զարգացման հայեցակարգային դրույթները*

VI. Poghosyan (Ministry of Culture of the Republic of Armenia,
“Service for the Protection of Historical Environment
and Cultural Museum-Reservations” Non-Commercial
State Organization, Armenia)
*The Conceptual Settings for Development System of
the Historical-Cultural Museum-Reserves and
Reservations in the Republic of Armenia*

Վ. Սաֆարյան (ԵՊՀ, Հայաստան)
*Մովսես Կաղանկատվացին և հայ պատմագրության
ավանդները*

V. Safaryan (Artsakh State University, Nagorno Karabakh
Republic)
*Falsification of Artsakh’s Ancient and Medieval Culture in
the Historiography of Azerbaijan*

Ա. Շահնազարյան (ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ,
Հայաստան)

Արցախի հայ իշխանական տների էթնիկ պատկանելության ադրբեջանական նենգավորման շուրջ

A. Shahnazaryan (National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Institute of History, Armenia)

On the Azerbaijani Falsification of the Ethnic Origin of Artsakh's Armenian Princely Families

Ն. Բաղդասարյան (Մեսրոպ Մաշտոց Համալսարան, ԼՂՀ)
Ղարաբաղի խանության վերացումը

N. Baghdasaryan (Mesrop Mashtots University, Nagorno Karabakh Republic)

Abolition of Karabakhy Khanate

Է. Մխիթարյան (Գրիգոր Նարեկացի Համալսարան, ԼՂՀ)

Գյուլիստանի և Թուրքմենչայի պայմանագրերի լուսաբանումը Ադրբեջանական պատմագիտության մեջ

E. Mkhitaryan (Grigor Narekaci University, Nagorno Karabakh Republic)

The Coverage of Azerbaijan Historiography of Giulistan and Turkmanchay Agreements

B. Сафарян (Арцахский государственный университет, НКР)

Фальсификация древней и средневековой культуры Арцаха в азербайджанской историографии

V. Safaryan (Artsakh State University, Nagorno Karabakh Republic)

Falsification of Artsakh's Ancient and Medieval Culture in the Historiography of Azerbaijan

**11.30 - 12.00 Սուրճի ընդմիջում
Coffee Break**

12.00 Նիստի նախագահողներ՝

պրոֆեսոր **Վ. Բալայան**

«Պահպանության ծառայություն» ՊՈԱԿ-ի տնօրեն **Վ. Դողոսյան**

Պողոսյան

Chairs of the Session - Doctor of Historical Sciences **V. Balayan**

Director of "The Service for the Protection" **VI. Poghosyan**

Զ. Բալայան (ԱրՊՀ, ԼՂՀ)

Ա. Բեկնազարյանի «Գաղտնիք Ղարաբաղի»-ն ժամանակի հղիվույթում (XIX-XXI դդ.)

Z. Balayan (Artsakh State University, Nagorno Karabakh Republic)

The "Mystery of Karabakh" of A. Beknazaryan in the Context of Time (XIX-XXI Centuries)

Վ. Բալայան (ԱրՊՀ, ԼՂՀ)

Արցախի նոր և նորագույն շրջանի պատմության արտացոլումը ադրբեջանական պատմագրության մեջ և հայ պատմագիտական մտքի արցախյան դպրոցի հակադարձումներն ու հետագա անելիքները

V. Balayan (Artsakh State University, Nagorno Karabakh Republic)

The Representation of New and Newest Periods of Artsakh History in the Azeri Historiography. The Further Deeds and Reactions of the Artsakh's School of the Armenian Historiographical Conceptions

Ս. Խանյան (ԱրՊՀ, ԼՂՀ)

Արցախի ճակատագիրը 20-րդ դարի հայ գրականության մեջ

S. Khanyan (Artsakh State University, Nagorno Karabakh Republic)

The Fate of Artsakh in Armenian Literature of the XX Century

Մ. Հարությունյան («Կաճառ» գիտական կենտրոն, ԼՂՀ)

Արցախում ռազմական շինարարության պատմագրության մի քանի հիմնահարցերի մասին

M. Harutyunyan (“Kachar” Scientific Centre, Nagorno Karabakh Republic)

About Some Problems of the Historiography of Military Construction in the Artsakh

13.00 Գիտաժողովի արդյունքների ամփոփում
Summary of the results of the conference

13.15 - 14.00 Սուրճի ընդմիջում
Coffee Break

14.00 Մշակութային ծրագիր. Այցելություն

Գանձասար:

Միջազգային գիտաժողովի փակում, ճաշկերույթ

Գանձասարում:

Cultural Program: Visit to **Gandzasar.**

Closing Ceremony of the International Conference: Dinner-Party in **Gandzasar.**

**30 ՀՈՒՆԻՍԻ 2012 թ.
30 JUNE 2012**

**Մեկնում Ստեփանակերտից Երևան
Leaving for Yerevan from Stepanakert**